Europaparlamentet
2019-2024

ANTAGNA TEXTER

P9_TA(2023)0458

Genomförandet av instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen

Europaparlamentets resolution av den 12 december 2023 om genomförandet av instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen (2023/2029(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), särskilt artiklarna 209, 212 och 322.1,

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/947 av den 9 juni 2021 om inrättande av instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen – om ändring och upphävande av Europaparlamentets och rådets beslut nr 466/2014/EU och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1601 och rådets förordning (EG, Euratom) nr 480/2009[1],

– med beaktande av kommissionens rapport av den 8 november 2022 *Årsrapport 2022 om genomförandet av Europeiska unionens instrument för yttre åtgärder år 2021* (COM(2022)0578),

– med beaktande av Europeiska revisionsrättens olika rapporter om EU:s externa finansiering, i synnerhet särskild rapport nr 14/2023: *Programplaneringen av instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen. Omfattande program med brister i metoderna för att tilldela medel och övervaka effekterna*, och särskild rapport nr 09/18 *Offentlig-privata partnerskap i EU: omfattande brister och begränsade fördelar*,

– med beaktande av det gemensamma meddelandet av den 1 december 2021 från kommissionen och unionens höga representant

[1] EUT L 209, 14.6.2021, s. 1.

för utrikes frågor och säkerhetspolitik *Global Gateway* (JOIN(2021)0030),

– med beaktande av rådets slutsatser av den 14 juni 2021 om förbättring av den europeiska finansiella arkitekturen för utveckling,

– med beaktande av kommissionens rapport av den 24 mars 2022 *Kommissionens färdplan för en förbättrad europeisk finansiell arkitektur för utveckling och 2021 års lägesrapport* (COM(2022)0139),

– med beaktande av rådets slutsatser av den 14 juni 2021 om att stärka Team Europes engagemang för mänsklig utveckling,

– med beaktande av rådets slutsatser av den 20 maj 2022 om EU:s förnyade partnerskap med de minst utvecklade länderna,

– med beaktande av sin resolution av den 18 april 2018 om genomförandet av EU:s externa finansieringsinstrument: halvtidsöversynen 2017 och den framtida strukturen efter 2020[1],

– med beaktande av sin resolution av den 17 april 2018 om genomförandet av instrumentet för utvecklingssamarbete, instrumentet för humanitärt bistånd och Europeiska utvecklingsfonden[2],

– med beaktande av sin ståndpunkt som antogs vid första behandlingen den 27 mars 2019 om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete[3],

– med beaktande av sin resolution av den 24 november 2022 om den framtida europeiska finansiella arkitekturen för utveckling[4],

– med beaktande av sin resolution av den 23 juni 2022 om genomförandet och uppnåendet av målen för hållbar utveckling[5],

– med beaktande av sin resolution av den 15 juni 2023 om genomförandet och uppnåendet av målen för hållbar utveckling[6],

– med beaktande av sin rekommendation av den 15 mars 2023 till rådet och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik om en utvärdering av Europeiska utrikestjänstens funktionssätt och ett

---

1 EUT C 390, 18.11.2019, s. 76.
2 EUT C 390, 18.11.2019, s. 33.
3 EUT C 108, 26.3.2021, s. 312.
4 EUT C 167, 11.5.2023, s. 57.
5 EUT C 32, 27.1.2023, s. 28.
6 Antagna texter, P9_TA(2023)0250.

starkare EU i världen[1],

– med beaktande av sin resolution av den 25 november 2020 om förbättrad utvecklings- och biståndseffektivitet[2],

– med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen och artikel 1.1 e i och bilaga 3 till talmanskonferensens beslut av den 12 december 2002 om förfarandet för beviljande av tillstånd att utarbeta initiativbetänkanden,

– med beaktande av den gemensamma behandlingen av ärendet i utskottet för utrikesfrågor och utskottet för utveckling, i enlighet med artikel 58 i arbetsordningen,

– med beaktande av yttrandet från budgetutskottet,

– med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor och utskottet för utveckling (A9-0374/2023), och av följande skäl:

A. Europeiska unionen och de 27 EU-medlemsstaterna är tillsammans världens största givare av externt bistånd, med ungefär 43 procent av det totala offentliga utvecklingsbiståndet (ODA) till utvecklingsländer från alla ODA-givare inom OECD. Externa finansieringsinstrument är den viktigaste mekanismen för att stödja EU:s åtgärder på den globala arenan, och EU:s yttre åtgärder blir allt viktigare för de europeiska medborgarna.

B. Instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen (*instrumentet*) trädde i kraft den 14 juni 2021 och samlade tidigare instrument i ett enda instrument. Instrumentet har en total budget på 79,5 miljarder euro och är en historisk förändring av EU:s externa politik och utvecklingspolitik.

C. Kommissionen ansvarar för att identifiera, formulera, genomföra, övervaka och utvärdera EU:s stöd. Europeiska utrikestjänsten har i uppdrag att säkerställa kontinuitet och samstämmighet i EU:s externa politik gentemot den integrerade strategin som omfattar detta instrument. Parlamentet har ansvar för den demokratiska tillsynen och granskningen och är medlagstiftare inom ramen för medbeslutandeförfarandet. Skapandet av Team Europe-strategin bör bidra till en gemensam strategisk samordningsram för EU:s externa insatser mot stora utmaningar. Denna strategi möjliggör fortsatt samarbete mellan EU-institutionerna, medlemsstaterna och Europeiska investeringsbanken (EIB), så att EU:s kollektiva effektivitet och synlighet konstant ökar. Instrumentet ska genomföras genom flera olika metoder, inbegripet bilateralt

---

1 Antagna texter, P9_TA(2023)0077.
2 EUT C 425, 20.10.2021, s. 73.

samarbete, bidrag till olika partner och en investeringsram.

D. Instrumentets ram för externa investeringar sammanför blandad finansiering och garantier inom ramen för garantin för yttre åtgärder inom Europeiska fonden för hållbar utveckling plus (EFHU+), som ska genomföras av stödberättigade partner med öppna och samarbetsinriktade metoder, där EIB har en specifik roll. EFHU+ har en avsevärt större finansieringsram jämfört med föregångaren EFHU, och den kommer att kunna garantera insatser på upp till 53,4 miljarder euro genom garantin för yttre åtgärder. Principen om att man i första hand måste följa den politiska strategin måste leda till ett samarbete som drivs av politiska mål och säkerställa att den europeiska finansiella arkitekturen för utveckling är anpassad i detta avseende.

E. Global Gateway-strategin syftar till att öka EU:s geopolitiska tyngd på den globala arenan genom att främja smarta, rena och säkra förbindelser inom digital teknik, energi och transport och stärka hälso-, utbildnings- och forskningssystem runt om i världen, inom ramen för Agenda 2030 för hållbar utveckling och dess mål för hållbar utveckling.

F. Ojämlikhet är en av de bakomliggande orsakerna till instabilitet, otrygghet och våld.

G. Främjandet av mänskliga rättigheter är en hörnsten i EU:s yttre åtgärder.

H. Mänsklig utveckling är även framöver ett centralt område för EU:s externa politik och utvecklingspolitik. Investeringar i hälso- och sjukvård, utbildning, nutrition och socialt skydd är av största vikt för att säkerställa allmän tillgång till dessa tjänster som utgör grundläggande mänskliga rättigheter.

I. På grund av de begränsade resurserna har gränserna för EU:s externa finansieringsinstrument ofta tänjts till det yttersta. Sedan förordningen om inrättande av instrumentet antogs har händelser såsom Rysslands anfallskrig mot Ukraina – som förvärrade den globala livsmedelskrisen och utlöste en energi-, levnadskostnads- och skuldkris i hela världen och skapade ekonomisk otrygghet med risk för ännu större instabilitet för medlemsstater och tredjeländer – samt effekterna av covid-19-pandemin förvärrat situationen i sådan utsträckning att det krävs en tidig halvtidsutvärdering av instrumentet och en halvtidsöversyn av den fleråriga budgetramen.

J. Covid-19-pandemin har förvärrat det redan betydande finansieringsunderskottet för målen för hållbar utveckling och lett till en total minskning av resurserna med 700 miljarder US-dollar. Samtidigt krävs det en markant ökning för att åtgärda det underskott i utvecklingsländerna som fanns redan före pandemin. 80 procent av bufferten har redan använts och en ökning av den bör

övervägas. EU:s nuvarande politiska och ekonomiska ledarskap och insatser är inte tillräckliga för att uppnå det europeiska samförståndet om utveckling, målen för hållbar utveckling och målen i Parisavtalet och ta itu med andra akuta globala utmaningar, särskilt förvärrade klimatförändringar, konsekvenserna av covid-19 och våldsamma konflikter, vilket innebär att det krävs ett gemensamt engagemang på internationell nivå för att säkerställa att instrumentet klarar dessa nya utmaningar.

K. Projektgenomförandet inom ramen för instrumentet kan ännu inte utvärderas fullt ut, eftersom det fortfarande befinner sig i ett tidigt skede. I den halvtidsutvärdering som förväntas under 2024 bör man bedöma om instrumentet bidrar till EU:s strategiska prioriteringar och på ett verksamt sätt främjar dess värden i partnerländerna, främjar mänskliga rättigheter, bidrar till att minska fattigdom och ojämlikhet och främjar en hållbar utveckling i tredjeländer och bedöma huruvida finansiering inom ramen för instrumentet anslås på grundval av tredjeländers behov och utvecklingsstrategier.

L. Revisionsrätten konstaterade 2023 att det fanns brister i metoderna för att tilldela medel och följa upp resultaten, att instrumentets breda inriktning eventuellt riskerade att begränsa effekterna och att det behövdes förbättringar beträffande hur utvecklingsbiståndet tilldelades och övervakades.

M. Instrumentet bör användas för att skapa närmare och mer verksamma partnerskap, som ger konkreta resultat, med tredjeländer, på grundval av ömsesidiga intressen, strategiska prioriteringar, strukturerat och ändamålsenligt samarbete och tydliga långsiktiga mål. Förbindelserna mellan EU och Afrika och med grannskapet är av särskild strategisk betydelse. Instrumentet bör användas för att säkerställa en rättvis grön omställning, främja lokala mervärden och respektera principen om att inte orsaka betydande skada. Instrumentets effektivitet, ändamålsenlighet och utvecklingseffekter är nyckelindikatorer som ska följas upp.

N. Sedan instrumentet antogs har den geopolitiska konkurrensen förändrats och skärpts. Detta placerar instrumentet i ett nytt och ännu allvarligare sammanhang. Global Gateway är ett svar på denna utmaning och syftar till att tillhandahålla ett livskraftigt och attraktivt alternativ för partnerländer som ger varaktiga fördelar för lokalsamhällen. Det finns ett behov av att bättre kommunicera och synliggöra EU:s åtgärder i partnerländerna. Global Gateway har fokus på EU:s geopolitiska mål, men instrumentets ODA måste inriktas på långsiktigt hållbar utveckling i partnerländerna.

Allmänna överväganden

1. Europaparlamentet välkomnar kommissionens förslag till revidering av den fleråriga budgetramen 2021–2027 med ytterligare medel till

rubrik 6, eftersom den nuvarande budgetplaneringen är otillräcklig för instrumentet, som är underfinansierat, och bättre bör spegla EU:s geopolitiska ambitioner och globala åtaganden. Parlamentet noterar de ytterligare medel som kommissionen föreslår för rubrik 6. Av dessa skulle 9,5 miljarder euro anslås till hantering av migrationens yttre dimension, inklusive yttre utmaningar, 3 miljarder euro till instrumentets buffert för nya utmaningar och prioriteringar och 2,5 miljarder euro till reserven för solidaritet och katastrofbistånd (Sear).

2. Europaparlamentet understryker behovet av att se över EU:s externa politik och utvecklingspolitik mot bakgrund av finansieringsgapet, den ökande ojämlikheten mellan och inom länder samt den osäkra livsmedelsförsörjningen globalt. Parlamentet noterar effekterna av geopolitiska förändringar, särskilt Rysslands anfallskrig mot Ukraina, EU:s nya prioriteringar, den ökade betydelsen av strategiska partnerskap med partnerländer, i linje med principen om en konsekvent politik för utveckling, och den särskilda roll som EU:s investeringar spelar, vilka måste återspegla både EU:s värden och intressen och våra partners intressen. Parlamentet betonar vidare att denna översyn måste bedöma om instrumentets mål att minska fattigdom och ojämlikhet och främja mänskliga rättigheter och långsiktig hållbar utveckling i partnerländerna uppnås.

3. Europaparlamentet bekräftar, mot bakgrund av det pågående ryska anfallskriget, sitt orubbliga stöd till Ukraina i alla dess dimensioner, inbegripet humanitärt bistånd, återhämtning, återuppbyggnad och modernisering, mot bakgrund av det pågående ryska anfallskriget. Parlamentet betonar dock att detta stöd inte bör ges på bekostnad av ODA, andra partner och tredjeländer som påverkas negativt av det ryska anfallskriget och vars EU-finansiering inte bör skäras ned. Parlamentet efterlyser därför en grundlig utvärdering av instrumentets resurser, en utvärdering som också bör bedöma om resurserna är tillräckliga för att uppfylla instrumentets mål enligt förordningen om inrättande av instrumentet, och anser att instrumentets resurser bör ökas i enlighet med detta och att det bör säkerställas att resurserna fortsätter att vara relevanta mot bakgrund av de pågående geopolitiska utmaningarna, gör det möjligt för EU att betraktas som en tillförlitlig partner och motverkar andra globala makters inflytande.

4. Europaparlamentet välkomnar konsolideringen av de flesta av EU:s yttre åtgärder i ett enda instrument, som gradvis effektiviserar och harmoniserar de många tidigare instrumenten. Parlamentet anser dock att även om denna förenkling har ökat flexibiliteten och effektiviteten har den verkliga ansvarsskyldigheten och öppenheten inte stärkts i motsvarande grad. Parlamentet understryker i detta avseende att åtgärder endast kan anses verksamma om det kan bevisas genom tydliga och jämförbara övervaknings- och utvärderingsmekanismer. Parlamentet påminner om slutsatserna i

revisionsrättens särskilda rapport nr 14/2023, där det påpekades att mer än 20 procent av indikatorerna i urvalet antingen saknade utgångsvärde eller hade ett otydligt utgångsvärde och att 24 procent antingen saknade mål eller hade otydliga mål, medan uppgiftskällorna i de fleråriga vägledande programmen var fragmentariska eller saknades helt. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att det blir obligatoriskt att använda indikatorer för ramverket för resultatet av Europa i världen för åtgärder under hela genomförandecykeln för de fleråriga vägledande planerna, dvs. planering, genomförande och rapportering av resultat, och att avsevärt öka EU-delegationernas kapacitet. Parlamentet betonar att instrumentet bör sörja för ett effektivt, ändamålsenligt, koherent och inkluderande genomförande, som vilar på principen att i första hand följa den politiska strategin och ligger i linje med EU:s strategiska intressen och värderingar och partnerländernas prioriteringar. Parlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen att åtminstone två gånger om året offentliggöra en lägesrapport om biståndets verkan, som konsekvent innehåller standardiserade, begripliga och jämförbara indikatorer som omfattar gemensam planering, gemensamt genomförande och gemensamma resultatramar. Parlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram denna lägesrapport för parlamentet.

5. Europaparlamentet uttrycker djup oro över upptrappningen av geopolitiska oroligheter, auktoritära tendenser och den senaste tidens attacker globalt på grundvalarna för den demokratiska rättsstaten. Parlamentet anser att halvtidsutvärderingen bör omfatta en ingående analys av instrumentets kapacitet att uppnå EU:s övergripande utrikespolitiska mål, särskilt målet att bidra till att främja multilateralism och hållbar utveckling och att skydda, främja och verka för demokrati, rättsstatsprincipen, mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Parlamentet betonar att EU:s yttre demokratiåtgärder, som genomförs inom ramen för instrumentet, måste anpassas till en ny geopolitisk verklighet som präglas av konkurrerande styrningsmodeller för att bättre kunna förebygga och reagera på demokratisk tillbakagång. Parlamentet uppmanar kommissionen att med ett kritiskt öga, och med lämplig informativ finkornighet, bedöma framstegen i genomförandet av instrumentet, i alla program, utgiftsmål och riktmärken, och att avstå från att bara upprepa ytliga politiska ställningstaganden. Parlamentet bekräftar på nytt att det främsta målet för utvecklingssamarbetet, enligt fördragen och det nya europeiska samförståndet om utveckling, bör vara att utrota fattigdom och främja hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling i utvecklingsländerna. Parlamentet betonar att metoden att i första hand följa den politiska strategin bör vägledas av de principer och mål som fastställs i EU:s strategiska kompass, det europeiska samförståndet om utveckling, Agenda 2030 för hållbar utveckling, Parisavtalet och Addis Abeba-handlingsplanen.

6. Europaparlamentet efterlyser i synnerhet en uppriktig och noggrann bedömning av användningen av artikel 42.4 och skäl 40 i förordningen om inrättande av instrumentet. I den sistnämnda anges att stödet kan avbrytas om situationen för demokrati, mänskliga rättigheter eller rättsstatsprincipen i tredjeländer försämras. Parlamentet efterlyser förhandsbedömningar för att fastställa de möjliga konsekvenserna av och riskerna med projekt med avseende på mänskliga rättigheter, i linje med artikel 25.5 i förordningen. Parlamentet efterlyser övervakning av mänskliga rättigheter under hela genomförandet av projekt i tredjeländer, särskilt när det gäller projekt som medför en hög risk för kränkningar. Parlamentet efterlyser tillfälligt avbrytande eller modulering av projekt som bidrar till kränkningar av de mänskliga rättigheterna i tredjeländer. Parlamentet uppmanar kommissionen att proaktivt dela alla människorättsrelaterade bedömningar med parlamentet. Parlamentet understryker att EU måste inta en mer principiell hållning gentemot partnerländer som rör sig i motsatt riktning när det gäller centrala värderingar och principer. Parlamentet anser att tillbakadragande av budgetstöd är en bra metod i detta avseende.

7. Europaparlamentet är bekymrat över att den nuvarande finansieringen av stödet till Ukraina genom mobilisering av instrumentets buffert, snarare än via det lämpliga budgetinstrumentet, har tömt en stor del av bufferten, vilket ger instrumentet begränsad kapacitet att reagera på oförutsedda utmaningar. Parlamentet välkomnar kommissionens förslag om inrättande av Ukrainafaciliteten[1], som bör säkerställa hållbar långsiktig finansiering för Ukraina och samtidigt bevara instrumentets förmåga att hantera framtida utmaningar.

8. Europaparlamentet efterfrågar rättslig och politisk klarhet i halvtidsutvärderingen när det gäller Ukrainas, Republiken Moldaviens och Georgiens ställning som stödmottagare i instrumentets grannskapskapitel. Parlamentet noterar att Ukraina och Republiken Moldavien har blivit kandidatländer för anslutning till EU medan Georgien betraktas som potentiell kandidat för EU-medlemskap. Parlamentet understryker mot denna bakgrund att Ukraina, Republiken Moldavien och Georgien därför bör förtecknas som stödmottagare med en överföring av lämpliga budgetbelopp för bilateral finansiering till förordningen om instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA III)[2], vars rättsliga grund och politiska ram är skilda från instrumentet och den europeiska grannskapspolitiken, vilket skulle minska trycket på instrumentet. Parlamentet välkomnar

---

1 Kommissionens förslag av den 20 juni 2023 till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Ukrainafaciliteten (COM(2023)0338).

2 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1529 av den 15 september 2021 om inrättande av instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA III) (EUT L 330, 20.9.2021, s. 1).

kommissionens förslag om en ny och särskild Ukrainafacilitet som skulle samla framtida stöd i ett enda separat instrument under rubrik 6 i den fleråriga budgetramen, för att tillgodose omedelbara behov, men betonar vikten av att använda ett långsiktigt instrument.

9. Europaparlamentet anser att halvtidsutvärderingen särskilt bör bedöma i vilken utsträckning finansieringen har gett konkreta resultat i Afrika i linje med instrumentets mål, EU–Afrika-strategin samt resultaten och prioriteringarna från det sjätte toppmötet mellan Afrikanska unionen och EU 2022, och att om så är nödvändigt undersöka huruvida det behövs en översyn av prioriteringar och mål. Parlamentet betonar att det är särskilt viktigt att analysera de konkreta resultaten av det tillhandahållna stödet, på grundval av tydliga indikatorer, för att man på ett adekvat sätt ska kunna bedöma om användningen av medlen har gett avsett resultat. Parlamentet uppmanar kommissionen att bättre utnyttja möjligheten att kombinera geografiska anslag till förmån för panafrikanska program, i enlighet med artikel 4.2 i förordningen om inrättande av instrumentet, till stöd för EU:s och Afrikanska unionens åtaganden. Parlamentet understryker att EU måste fortsätta att aktivt stödja det nya kontinentala frihandelsområdet i Afrika, även genom detta instrument, på grundval av sina egna erfarenheter av att bygga upp den europeiska inre marknaden, för att stimulera hållbar ekonomisk utveckling, främja skapandet av arbetstillfällen, minska fattigdomen och öka det delade välståndet i Afrika. Parlamentet betonar behovet av att stödja afrikanska partnerländer genom att dra nytta av den stora outnyttjade potentialen för förnybar energi och påskynda framstegen när det gäller mål nr 7 för hållbar utveckling i Afrika, vilket inte bara kommer att främja ekonomisk tillväxt, jobbskapande och social utveckling, utan även avsevärt öka den globala andelen förnybara energikällor.

10. Europaparlamentet bekräftar på nytt med eftertryck åtagandet i instrumentet att utrota fattigdom, bekämpa klimatförändringar och osäker livsmedelsförsörjning, bekämpa ojämlikhet och diskriminering och främja hållbar mänsklig utveckling. Parlamentet påminner om EU:s och medlemsstaternas åtagande att öka ODA till 0,7 procent av BNI senast 2030, och se till att 20 procent av det EU-ODA som finansieras inom ramen för instrumentet går till social inkludering och mänsklig utveckling, exempelvis hälsa, utbildning, nutrition och social trygghet, och att 0,2 procent av EU:s BNI avsätts till ODA för de minst utvecklade länderna. Parlamentet understryker att EFHU+ bör syfta till att stödja investeringar som ett sätt att bidra till uppnåendet av målen för hållbar utveckling. Parlamentet betonar vikten av en helhetsstrategi för människors säkerhet som ett nytt vägledande paradigm. Parlamentet efterlyser, inom ramen för den kommande programplaneringsprocessen, fullständigt genomförande av EU:s tredje handlingsplan för jämställdhet, med starkt fokus på jämställdhetsperspektivet och jämställdhetsintegrering, och anser att EU:s strategi för global hälsa och ungdomshandlingsplanen bör

göras operativa i EU:s yttre åtgärder. Parlamentet understryker behovet av att EU stärker insatserna för att främja och skydda de mänskliga rättigheterna i sina yttre åtgärder och välkomnar halvtidsöversynen av genomförandet av EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati. Parlamentet betonar vikten av att inta en stark hållning mot korruption i alla EU:s utvecklingsinsatser och stöder rådets slutsatser av den 4 maj 2023 om korruption som ett hinder för utveckling.

11. Europaparlamentet betonar att investeringar i mänsklig utveckling är avgörande för kampen mot ojämlikhet och för utbildning, inbegripet yrkesutbildning, och att sådana investeringar bör förbli en tydlig prioritering i den kommande programplaneringsprocessen, eftersom de gör det möjligt för utvecklingsländer att frigöra de ungas humankapitalpotential och främja mänsklig utveckling, ekonomisk tillväxt och sysselsättning i sina länder. Parlamentet uppmanar kommissionen att införa en policymarkör när det gäller barn som bygger på befintliga metoder som utvecklats inom områdena kön, klimat, migration och digitalisering, så att EU:s institutioner och partner kan mäta och övervaka investeringar som rör barn. Parlamentet betonar att uppföljning och övervakning av EU:s investeringar som rör barn är grundläggande för att visa att EU ger mervärde och konkreta resultat. Parlamentet understryker att covid-19 var en väckarklocka för låg- och medelinkomstländer om att de måste göra snabbare framsteg mot att skapa allmänna, offentligt finansierade hälso- och sjukvårdssystem. Parlamentet begär att man i instrumentets programplanering prioriterar bidrag och främjande av den offentliga sektorn på hälsoområdet för att se till att utvecklingsbiståndet når människor först. Parlamentet betonar vikten av att fortsätta att anslå tillräckliga budgetmedel för att förbättra de sociala resultaten och åtgärda systemfrågor.

12. Europaparlamentet uttrycker oro över situationen för hbtqi+-personers rättigheter världen över, liksom det allmänna bakslaget för kvinnors rättigheter, jämställdhet och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i utvecklingsländer. Parlamentet uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att ta itu med försämringarna vad gäller erkännandet och skyddet av dessa rättigheter. Parlamentet understryker i detta avseende behovet av att prioritera riktat stöd till organisationer i det civila samhället och grupper som förespråkar respekt för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, kvinnors rättigheter, jämställdhet, hbtqi+-personer och andra marginaliserade befolkningsgrupper, inbegripet förstärkta åtgärder för att avkriminalisera homosexualitet. Parlamentet påminner om att minst 85 procent av de nya åtgärder som genomförs inom ramen för instrumentet bör ha jämställdhet som ett huvudmål eller ett viktigt mål, och minst 5 procent av dessa åtgärder bör ha jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter och egenmakt som huvudmål.

13. Europaparlamentet betonar vikten av att uppfylla alla instrumentets

utgifts- och programmål och efterlyser detaljerad information om de framsteg som gjorts i detta avseende. Parlamentet beklagar den betydande eftersläpningen när det gäller att uppnå instrumentets klimatmål på 30 procent, bidra till målet på 10 procent för biologisk mångfald inom ramen för den fleråriga budgetramen för 2026 och 2027 samt säkerställa att EU:s globala finansiella åtaganden inom ramen för FN uppfylls, särskilt när det gäller bidraget till fonden för förluster och skador. Parlamentet påminner om att klimatförändringarna i allt högre grad kommer att sätta press på livsmedelsproduktionen och livsmedelstillgången, särskilt i utsatta regioner, vilket undergräver livsmedelstrygghet och nutrition. Parlamentet påminner vidare om att biologisk mångfald är en avgörande faktor i kampen mot klimatförändringarna och att förlusten av biologisk mångfald och ekosystemtjänster kommer att undergräva framstegen inom omkring 80 procent av de bedömda målen för hållbar utveckling. Parlamentet efterlyser en detaljerad plan för hur kommissionen avser att uppnå utgifts- och jämställdhetsmålen i slutet av perioden för den fleråriga budgetramen.

14. Europaparlamentet bekräftar det åtagande som anges i instrumentet om att ta itu med de bakomliggande orsakerna till irreguljär migration och tvångsförflyttning. Parlamentet anser, med förbehåll för oförutsedda omständigheter, att åtagandet inom instrumentet att avsätta 10 procent av instrumentets finansieringsram till åtgärder till stöd för hantering och styrning av migration och tvångsförflyttning inom instrumentets mål bör respekteras och att denna klausul inte bör tas upp till diskussion på nytt. Parlamentet noterar dock att 14 procent av de medel som anslagits 2021 bidrog till utgiftsmålet för migration. Parlamentet förväntar sig att regelbundet få omfattande uppdateringar om det aktuella läget.

15. Europaparlamentet beklagar att den nuvarande användningen av pelaren för snabba insatser inte på ett synligt och effektivt sätt bidrar till att främja EU:s intressen i världen. Parlamentet begär därför att man överväger att återinföra programrelaterat stöd till EU:s utrikes- och säkerhetspolitiska mål under halvtidsutvärderingen för 2024.

Säkra nödvändiga resurser och mobilisera investeringar

16. Europaparlamentet betonar att halvtidsöversynen 2024 av den fleråriga budgetramen under inga omständigheter bör leda till att instrumentets medel minskas eller omfördelas mellan de långsiktiga tematiska och geografiska programmen för hållbar utveckling. Parlamentet är bekymrat över att instrumentet har varit underfinansierat sedan början av den fleråriga budgetramen 2021–2027 och att dess geografiska fokus har trängt undan viktiga tematiska finansieringsposter, såsom det prioriterade området ”Människor” i budgetposten för globala utmaningar, som var under

ännu större tryck på grund av covid-19, vilket lämnar litet eller inget handlingsutrymme för att fullt ut uppfylla EU:s åtaganden att stödja multilaterala hälsoinitiativ under de kommande åren. Parlamentet understryker att bristen på medel skapar en farlig klyfta mellan EU:s ambitioner och dess förmåga att uppfylla sina löften. Parlamentet påminner om att otillräcklig finansiering också kommer att ge upphov till skadlig konkurrens mellan kortsiktiga behov och långsiktiga investeringar, och mellan centrala utvecklingssektorer, vilket i slutändan gör EU-stödet mindre verksamt och hämmar dess bidrag till uppnåendet av Agenda 2030. Parlamentet understryker den centrala roll som instrumentet, EFHU+ och garantin för yttre åtgärder spelar genom att tillhandahålla en strategisk ram för blandfinansiering, riskminskning för investeringar och garantier och genom att mobilisera resurser från den privata sektorn med stöd från EU:s budget, särskilt med tanke på den ökande geopolitiska och ekonomiska konkurrensen. Parlamentet betonar att blandfinansierade projekt och välfungerande partnerskap med den privata sektorn i utvecklingsländerna måste fokusera på maximering av utvecklingsresultaten och förenlighet med målen för hållbar utveckling, Parisavtalet och nationella utvecklingsprioriteringar. Parlamentet påminner om att den privata sektorns stöd kompletterar snarare än ersätter offentliga investeringar, särskilt i kritiska tjänster, exempelvis hälso- och sjukvård, utbildning och social trygghet, som skapar avgörande långsiktiga utsikter för att ta sig ur fattigdom. Parlamentet anser att EFHU+ inte bör finansiera investeringar som har negativ inverkan på uppnåendet av målen för hållbar utveckling, särskilt när det gäller att bekämpa klimatförändringarna. Parlamentet begär att den långsiktiga budgeten anpassas för att skydda EU:s positiva inverkan, inflytande och trovärdighet på den globala arenan.

17. Europaparlamentet erkänner den specifika rollen för EU:s investeringar, som måste återspegla både EU:s och våra partnerländers strategiska intressen och utvecklingsmål, liksom EU:s värderingar, och understryker att budgetgarantierna är mycket viktiga för att genomföra dem enligt principen om att i första hand följa den politiska strategin. Parlamentet betonar vikten av att säkerställa att garantierna uppväger risken i de länder där investeringsriskerna är störst, så att relevanta investeringar också riktas till dem. Parlamentet betonar att EU bör föregå med gott exempel i detta avseende, med tanke på den pågående debatten om reformen av multilaterala utvecklingsbanker.

18. Europaparlamentet noterar EIB:s särskilda roll i den europeiska finansiella arkitekturen för utveckling, i enlighet med artikel 209 i EUF-fördraget och artikel 36 i förordningen om inrättande av instrumentet, och erkänner EIB:s potential att mobilisera ytterligare finansiering som bidrar till instrumentets mål. Parlamentet välkomnar inrättandet av EIB Global, som har varit i drift sedan den 1 januari 2022 och avser att öka bankens närvaro och expertis i

utvecklingsländerna. Parlamentet noterar att EIB Global, sedan den nya utvecklingsdelen inrättades, i rekordomfattning har använt sig av instrumentets särskilda investeringsfönster och betalat ut över 10 miljarder euro 2022, främst till stöd för Ukraina och Global Gateway. Parlamentet erinrar om vikten av EU-budgeten som enda garant för EIB:s verksamhet med att tillhandahålla lån utanför EU till stöd för EU:s politik. Parlamentet efterlyser en ökning av de garantier som beviljas EIB genom EU:s budget så att EU:s bank kan fortsätta med sina viktiga insatser i den offentliga och den privata sektorn i Ukraina och utvidga sin verksamhet i det globala Syd. Parlamentet uppmanar EIB att utnyttja sin ställning för att mobilisera investeringar för hållbar utveckling i linje med syftet och kriterierna för EFHU+. Parlamentet betonar EIB:s viktiga roll i samarbetet med kommissionen för att betala ut 100 miljarder euro av åtagandet på 300 miljarder euro inom ramen för Global Gateway. Parlamentet uppmanar EIB att prioritera en agenda för hållbar utveckling. Parlamentet uppmanar EIB att ta större risker i finansieringen av projekt med stor samhällsnytta. Parlamentet uppmanar EIB att fortsätta att stärka sin närvaro på plats genom att bygga vidare på den nuvarande strategin med samlokalisering inom EU:s delegationer, samtidigt som man ytterligare utnyttjar möjliga synergieffekter med Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD) och andra europeiska institutioner för utvecklingsfinansiering. Parlamentet uppmuntrar EIB att fortsätta att aktivt delta i utvecklingen av planering, övervakning och utvärdering på landsnivå, hand i hand med EU:s delegationer och genom samfinansiering med institutioner för utvecklingsfinansiering. Parlamentet efterlyser en starkare samordning mellan kommissionen, utrikestjänsten och EU:s delegationer för att underlätta diskussioner och samarbete med relevanta aktörer på fältet för att identifiera de projekt som bäst uppfyller målen för utvecklingseffektivitet.

19. Europaparlamentet välkomnar den ”öppna strukturen” för EFHU+, som inrättades för att stödja investeringar inom den privata sektorn, och uppmanar kommissionen, EIB, EBRD, medlemsstaterna och institutioner för utvecklingsfinansiering att fullt ut utnyttja de alternativ som ges genom garantin för yttre åtgärder och relevanta investeringsfönster för att främja hållbara investeringar inom den privata sektorn. Parlamentet understryker behovet av att mobilisera finansiering från den privata sektorn, med särskilt fokus på små och medelstora företag, och efterlyser ökade insatser för att ta itu med flaskhalsar och hinder för investeringar. Parlamentet erkänner också den privata sektorns viktiga roll när det gäller att generera nya investeringar, sysselsättning och finansiering för utveckling där så är möjligt. Parlamentet påminner om sin kontrollbefogenhet och om nödvändigheten av insyn i användningen av EFHU+.

Strategiskt förhållningssätt

20. Europaparlamentet välkomnar Team Europe-strategin och dess mål att öka samstämmigheten, genomslagskraften och synligheten för EU:s utvecklingsprojekt och efterlyser fler gemensamma insatser med medlemsstaterna, särskilt Team Europe-initiativ. Parlamentet påminner om revisionsrättens iakttagelse att enskilda medlemsstaters bidrag till Team Europe-initiativ inte anges i de fleråriga vägledande programmen och på så sätt skapar osäkerhet om medlemsstaternas ekonomiska stöd, vilket bidrar till att göra Team Europe-initiativens framtid som kollektiva initiativ oklar. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se över strategins effektivitet och att informera parlamentet om sina resultat. Parlamentet uppmanar kommissionen att klargöra rollerna inom Team Europe-strategin och att föreslå en mekanism som ökar öppenheten och den demokratiska granskningen av initiativen. Parlamentet efterlyser gemensamma åtgärder från EU:s och medlemsstaternas sida för att öka effektiviteten och maximera resurserna. Parlamentet uppmuntrar medlemsstaterna och institutioner för utvecklingsfinansiering samt EIB och EBRD att spela en mer aktiv roll i Team Europe med finansiella åtaganden och gemensamma åtgärder under kommissionens styrning.

21. Europaparlamentet välkomnar Global Gateway-strategin som ett samordnat EU-svar på globala utmaningar. Parlamentet anser att EU:s utrikes- och säkerhetspolitik och utvecklingssamarbete, i tider av nya geostrategiska utmaningar, måste samordnas bättre för att öka EU:s närvaro och synlighet i hela världen genom infrastrukturinvesteringar som skapar nationellt värde i partnerländerna, i linje med målen för hållbar utveckling. Parlamentet påminner om att Global Gateway ska förstås som ett strategiskt koncept där utrikespolitiken, den ekonomiska politiken och utvecklingspolitiken integreras med varandra. Parlamentet betonar att det krävs omfattande investeringar i både materiell och immateriell infrastruktur i utvecklingsländerna, från digitala nät, transportnät och energinät till system för hälso- och sjukvård, utbildning och livsmedel. Parlamentet beklagar dock bristen på öppenhet och regelverk för strategins styrning och genomförande inom ramen för instrumentets mål och prioriteringar. Parlamentet betonar behovet av tillräckligt parlamentariskt deltagande och parlamentarisk granskning samt samråd med näringslivet och organisationer i det civila samhället genom en lätt styrningsram som snabbt skulle stimulera investeringar och öka EU:s synlighet i partnerländerna i en komplex geopolitisk kontext. Parlamentet uppmanar kommissionen att uppdatera det gemensamma meddelandet om Global Gateway för att klargöra styrningsramen, inbegripet parlamentets granskarroll, och ge en tydlig definition av vad ett Global Gateway-projekt är och hur de kan särskiljas från andra investeringsprojekt. Parlamentet efterlyser klarhet om hur EU:s budgetförordning och regler för offentlig upphandling ska tillämpas. Parlamentet efterlyser ett snabbare genomförande av strategin mot bakgrund av befintliga och framväxande globala

utmaningar.

22. Europaparlamentet beklagar bristen på tydlighet när det gäller finansieringen av Global Gateway-strategin och påminner om att sådana nya initiativ bör finansieras genom nya anslag och en därmed sammanhängande uppjustering av taket för rubrik 6. Parlamentet uppmanar kommissionen att mer systematiskt involvera det civila samhällets organisationer i Global Gateway-projekt och Team Europe-initiativ och att överväga att aktivt involvera lokala civilsamhällesorganisationer i programplaneringen för varje land.

23. Europaparlamentet understryker vikten av att effektivare utnyttja synergier och bättre harmonisera finansieringsinitiativen från EIB, EBRD och andra institutioner för utvecklingsfinansiering och att satsa på länder i EU:s grannskap, med särskild betoning på EU:s kandidatländer.

Parlamentarisk kontroll

24. Europaparlamentet påminner om parlamentets befogenheter när det gäller politisk kontroll, budgetkontroll och samråd och betonar den roll som den geopolitiska dialogen på hög nivå spelar när det gäller att tillhandahålla allmänna riktlinjer för genomförandet av instrumentet. Parlamentet betonar vikten av att ha detaljerad information om den budget som har genomförts eller kommer att genomföras. Parlamentet understryker att det behöver fullständig och snabb tillgång till handlingar och måste kunna övervaka projektens effekter och framsteg för att bättre kunna bedöma deras omfattning och inverkan, vilket är anledningen till att det behöver fullständig tillgång till standardiserade utgångsvärden och målindikatorer samt datakällor. Parlamentet uppmanar kommissionen att tillhandahålla ett konsekvent interinstitutionellt informationsflöde, där parlamentet hålls informerat om investeringsprojekt, inbegripet Global Gateway-projekt, och att göra resultatförvaltningsramen fullt tillgänglig. Parlamentet upprepar att dess ståndpunkter måste beaktas fullt ut. Parlamentet upprepar också att dess resolutioner utgör en del av den övergripande politiska ramen för genomförandet av instrumentet. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att avsevärt förbättra tillhandahållandet i god tid av dokumentation till parlamentet före den geopolitiska dialogen på hög nivå, samt det sätt på vilket den tar hänsyn till parlamentets rekommendationer, särskilt genom att inleda ett skriftligt förfarande efter varje dialog där uppföljningen av varje särskild rekommendation från parlamentet anges.

25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utnyttja översynen av den fleråriga budgetramen för att förfina instrumentets kontoplan och införa fler budgetposter så att budgetmyndigheten kan utöva sina kontrollbefogenheter, särskilt när det gäller budgetposterna för grannskapet, i syfte att stärka insynen för att åstadkomma en

databaserad politik som kan granskas med avseende på sina mål och för att bättre spegla ett strategiskt upplägg och förbättra den långsiktiga programplaneringen. Parlamentet påpekar att överlappningen mellan finansiella instrument, till exempel i samband med garantier, försvårar granskningen. Parlamentet uppmanar kommissionen att efter samråd med parlamentet tillhandahålla en begriplig, tydlig och fullständig översikt i ett enda dokument om finansieringsinstrumenten, visa hur de hänger ihop, redogöra för de olika aktörerna och ge en fullständig och exakt översikt över bidrag och garantier och deras täckning. Parlamentet uppmanar kommissionen att förse budgetmyndigheten med kvartalsvisa uppdateringar, bland annat om användningen av och beloppen för budgetgarantier, tillsammans med uppskattade avsättningar och framtidsprognoser, läget när det gäller utgifter och programrelaterade mål.

26. Europaparlamentet betonar betydelsen av programplaneringsprocessen och understryker utrikestjänstens och EU-delegationernas avgörande roll i detta avseende och när det gäller att säkerställa att partnerländerna och andra utvecklingsaktörer är ordentligt delaktiga under hela processen, bland annat genom att främja nära och öppna samråd med regionala och lokala myndigheter och associering med dessa, i syfte att fastställa gemensamma prioriteringar och stärka partnerländernas egenansvar. Parlamentet understryker vikten av att garantera en ändamålsenlig behovs- och människocentrerad strategi i EU:s yttre åtgärder och framhåller den viktiga roll som lokala partner och det civila samhället bör ha i utformningen, genomförandet, övervakningen och utvärderingen av programmen. Parlamentet betonar den viktiga rollen för det civila samhällets organisationer och, i förekommande fall, den privata sektorn när det gäller genomförandet av instrumentet, i synnerhet i programplaneringsprocessen. Parlamentet bekräftar behovet av att öka stödet till det civila samhället i hela världen.

27. Europaparlamentet beklagar den skyndsamma programplaneringsprocessen rum under andra halvåret 2021, som förhindrade att parlamentet gjorde en adekvat granskning. Parlamentet noterar med oro revisionsrättens särskilda rapport nr 14/2023, där man drog slutsatsen att det fanns utrymme för förbättring av programplaneringsprocessen. Parlamentet förväntar sig att kommissionen och utrikestjänsten tar lärdom och följer revisionsrättens rekommendation inför nästa programplaneringsprocess. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa en mer förutsägbar och öppen programplanering, utveckla en standardiserad, jämförbar och transparent metod för tilldelning av medel till länder i grannskapet, säkerställa strikt tillämpning för länder utanför grannskapet och klargöra metoden för bedömning av effekterna av EU:s stöd och säkerställa dess relevans i ett föränderligt geopolitiskt sammanhang.

28. Europaparlamentet välkomnar de instrument för makroekonomiskt stöd (MFA) som nyligen antagits för att hjälpa flera länder, särskilt Ukraina, att hantera konsekvenserna av Rysslands aggression mot Ukraina. Parlamentet beklagar bristen på information till budgetmyndigheten om hur finansieringen av MFA-räntekostnaderna hanteras. Parlamentet är bekymrat över att MFA-räntekostnaderna för närvarande finansieras genom mobilisering av instrumentets buffert för nya utmaningar och prioriteringar snarare än genom nya anslag, vilket riskerar att uttömma merparten av, eller till och med hela, bufferten för den återstående perioden, så att instrumentet inte har kapacitet att reagera på oförutsedda utmaningar. Parlamentet understryker därför behovet av att hitta hållbara långsiktiga finansieringslösningar och samtidigt slå vakt om kapaciteten att hantera framtida utmaningar.

29. Europaparlamentet beklagar kommissionens underlåtenhet att alltid underrätta parlamentet innan bufferten mobiliseras och beklagar djupt praxis att skicka skrivelser som kommer fram först efter mobiliseringen, vilket i praktiken undergräver parlamentets granskningsrätt och gör det omöjligt för kommissionen att fullt ut beakta parlamentets iakttagelser vad gäller mobiliseringens art och mål och de planerade finansiella beloppen. Parlamentet uppmanar kommissionen att alltid informera parlamentet i detalj innan buffertmedlen mobiliseras och att beakta parlamentets iakttagelser i linje med skäl 71 i förordningen om inrättande av instrumentet.

30. Europaparlamentet beklagar att kommissionens användning av bufferten inte respekterar andan i artikel 17 i förordningen om inrättande av instrumentet, särskilt i fråga om finansieringen av nya lagstiftningsinitiativ. Parlamentet uttrycker oro över att 80 procent av den tillgängliga finansieringen i instrumentets buffert för 2021–2027 redan har öronmärkts, så att endast 1,9 miljarder euro (21 procent) kvarstår för perioden fram till 2027. Parlamentet beklagar att 60 procent av de återstående medlen för bufferten har fördelats på förhand utan att hänsyn tagits till förväntade framtida behov, såsom det syriska flyktingpaketet.

31. Europaparlamentet påminner om att ett större deltagande av parlamentet i alla skeden av instrumentets styrning och genomförande var en förutsättning för att acceptera att tidigare externa finansieringsinstrument skulle slås samman inom ramen för instrumentet (i enlighet med parlamentets resolution av den 18 april 2018 om genomförandet av EU:s externa finansieringsinstrument: halvtidsöversynen 2017 och den framtida strukturen efter 2020 och i parlamentets förhandlingsmandat från 2019 för instrumentet). Parlamentet påminner om att instrumentet ger möjlighet att göra lagstiftningsändringar i förordningarna om instrumentet och IPA III och föreslår en djupgående analys av parlamentets roll när det gäller att tillhandahålla strategisk styrning och granskning, eller när det gäller att parlamentet inte involveras tillräckligt i det tillfälliga

upphävandet av bistånd eller utnyttjande av bufferten, samt regelbundna kommittéförfaranden för instrumentet, där det finns outnyttjad potential.

32. Europaparlamentet förväntar sig att vara fullt involverad i programplaneringen för den andra halvan av den fleråriga budgetramen och i de fleråriga vägledande planerna för 2025–2027.

33. Europaparlamentet anser att de nuvarande arrangemangen för rapportering om vad EU gör i ett visst land, i en viss region eller på ett visst tematiskt område är otillräckliga och överdrivet formalistiska. Parlamentet efterlyser pragmatiska och snabba förbättringar när det gäller uppdatering av användbara uppgifter och exempel på bästa praxis för genomförande som ska tillhandahållas parlamentet på ett flexibelt sätt och i god tid, genom tillämpning av lämpliga sekretessregler vid behov. Parlamentet anser att den offentliga projektdatabasen inte är användarvänlig och inte är till hjälp med aktuell information. Parlamentet understryker att EU:s investeringsprojekt bör utvärderas, övervakas och rapporteras för att fastställa om de fungerar väl och undvika oavsiktliga negativa effekter.

34. Europaparlamentet uppmanar i detta avseende kommissionen att, tillsammans med EIB, EBRD och andra europeiska institutioner för utvecklingsfinansiering, utveckla standardiserade förfaranden, inbegripet förhands- och efterhandsutvärderingar och tillämpning av kommissionens resultatmätningsram. Parlamentet uppmanar med eftertryck kommissionen att offentliggöra denna ram och se till att institutioner för utvecklingsfinansiering som använder sina egna indikatorer tydligt definierar dem och förklarar deras tillämpning och jämförbarhet med ovannämnda ram. Parlamentet uppmanar kommissionen att övervaka miljöstandarderna, de sociala standarderna och styrningsstandarderna för alla investeringsprojekt. Parlamentet uppmanar kommissionen att göra resultatmätningsramen för EFHU+ tillgänglig för att underlätta granskningen med sikte på framsteg mot mer ansvarsfull utvecklingsfinansiering.

Det fortsatta arbetet

35. Europaparlamentet begär att halvtidsutvärderingen i största möjliga utsträckning ska användas för att uppdatera antingen instrumentet eller dess delegerade akter vad gäller prioriterade områden och för att ompröva giltigheten av de geografiska och tematiska fleråriga vägledande planerna, inbegripet mer framträdande villkor i fråga om efterlevnad av internationell rätt, mänskliga rättigheter, rättsstatlighet och demokrati, anpassning till EU:s utrikespolitik och tillämpning av den tillhörande upphävandemekanismen, som en sista utväg, i fall där utrikespolitiken i ett stödmottagande land avviker helt från EU:s utrikespolitik. Parlamentet betonar vikten av att öka

synligheten för EU:s åtgärder, särskilt för dess insatser för utvecklingssamarbete. Parlamentet förespråkar därför att utrikestjänsten och EU-delegationerna ska utrustas med verktyg för att utveckla sin strategiska kommunikationskapacitet så att de bättre kan förklara EU:s åtgärder för beslutsfattare och allmänheten i tredjeländer och motverka desinformation. Parlamentet anser att EU bör motsätta sig allt stöd till länder som öppet stöder angriparstater och deras politik, särskilt Ryska federationen i dess anfallskrig mot Ukraina.

36. Europaparlamentet betonar att halvtidsutvärderingen bör åtföljas av de nödvändiga lagändringarna av instrumentet och IPA III, så att de relevanta förordningarna återspeglar Ukrainas och Moldaviens nya status som EU-kandidatländer, samt av en ny delegerad akt med särskilda mål och prioriterade samarbetsområden för varje region. Parlamentet betonar vikten av att tillhandahålla finansiering, genom institutioner för utvecklingsfinansiering och EIB, som är inriktad på tillgång till kritiska råvaror och relaterade åtgärder för kompetens, infrastruktur och regelverket i enlighet med EIB:s miljömässiga och sociala standarder, som en del av EU:s och dess partners gemensamma planering för att utveckla förnybar energi i samband med uppnåendet av målen för hållbar utveckling.

37. Europaparlamentet anser att de geopolitiska utmaningar som uppstod i och med Rysslands anfallskrig mot Ukraina och Folkrepubliken Kinas växande negativa inflytande och mer bestämda agerande kräver en avsevärd ökning av instrumentets budget. Parlamentet betonar att utmaningarna är utspridda över hela världen, vilket innebär att EU måste öka sitt geopolitiska inflytande och samtidigt stå fast vid sina värderingar och principer. Parlamentet betonar att det endast kommer att vara möjligt att bemöta dessa utmaningar på ett balanserat sätt om proportionen för områdesanslagen i instrumentet ligger kvar på samma nivå. Parlamentet uttrycker oro över att EU förlorar inflytande och synlighet i förhållande till alternativa erbjudanden från Kina och Ryssland. Parlamentet uppmanar EU att uppfylla partnerländernas förväntningar och snabbt leva upp till de politiska avtal som ingåtts med dem, exempelvis avtalet efter Cotonouavtalet, för att stärka EU:s status som en pålitlig allierad i utvecklingssamarbetet och att visa att det internationella regelbaserade systemet klarar av dagens utmaningar.

38. Europaparlamentet insisterar på att parlamentet är en del av Team Europe och bör behandlas därefter och förväntar sig därför mer frekvent, detaljerad och meningsfull information om genomförandet av instrumentet, inklusive förteckningen över de EIB-investeringar som omfattar medel från instrumentet.

39. Europaparlamentet noterar att pilotprojekt och förberedande åtgärder är nya initiativ som kan omvandlas till EU-

finansieringsprogram om de visar sig fungera väl. Parlamentet understryker att de är en möjlighet för parlamentet att införa program som annars inte skulle ha finansierats. Parlamentet betonar att instrumentet, när det tolkas brett, i teorin utgör en rättslig grund för alla initiativ, vilket förhindrar stödberättigande och därför omöjliggör faktiska initiativ från parlamentet.

°

° °

40. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, rådet, Europeiska investeringsbanken och andra relevanta europeiska institutioner för finansiell utveckling.